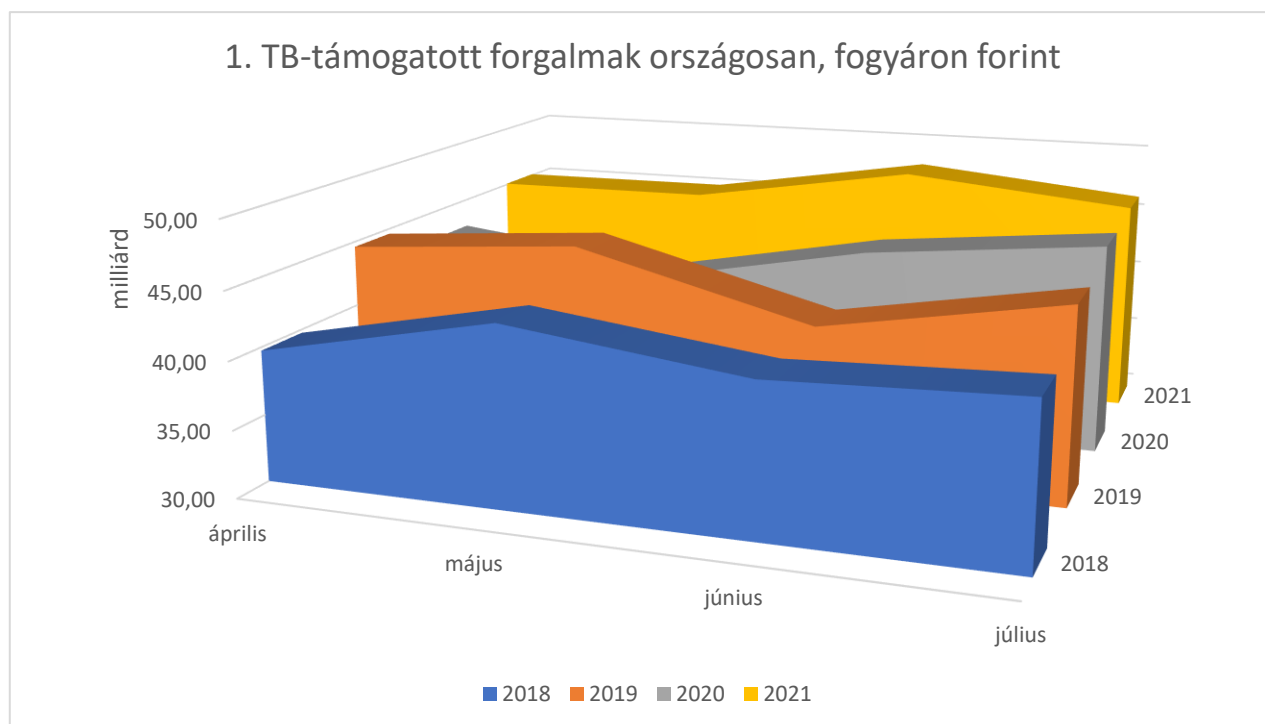

Gyógyszerforgalmi elemzés 2021 január-július¹

Jelen összeállításnak a 2021 első félévi adatokkal kapcsolatban már megjelent egy előző verziója. Most *update*-elem a júliusi adatokkal².

A magyar gyógyszertárak idei első hét havi, *TB-támogatott szegmensben elért, bruttó fogyasztói árban és eladott darabszámban kifejezett forgalmának* növekedését az eredeti Világgazdaság-cikk is óvatosan kezelte (*Megugrott a vénköteles gyógyszerek eladása*, lásd [itt](#)). Teljes joggal, mert a júliusi adatok nem engednek túlzott optimizmust: **a növekedés lassul.**

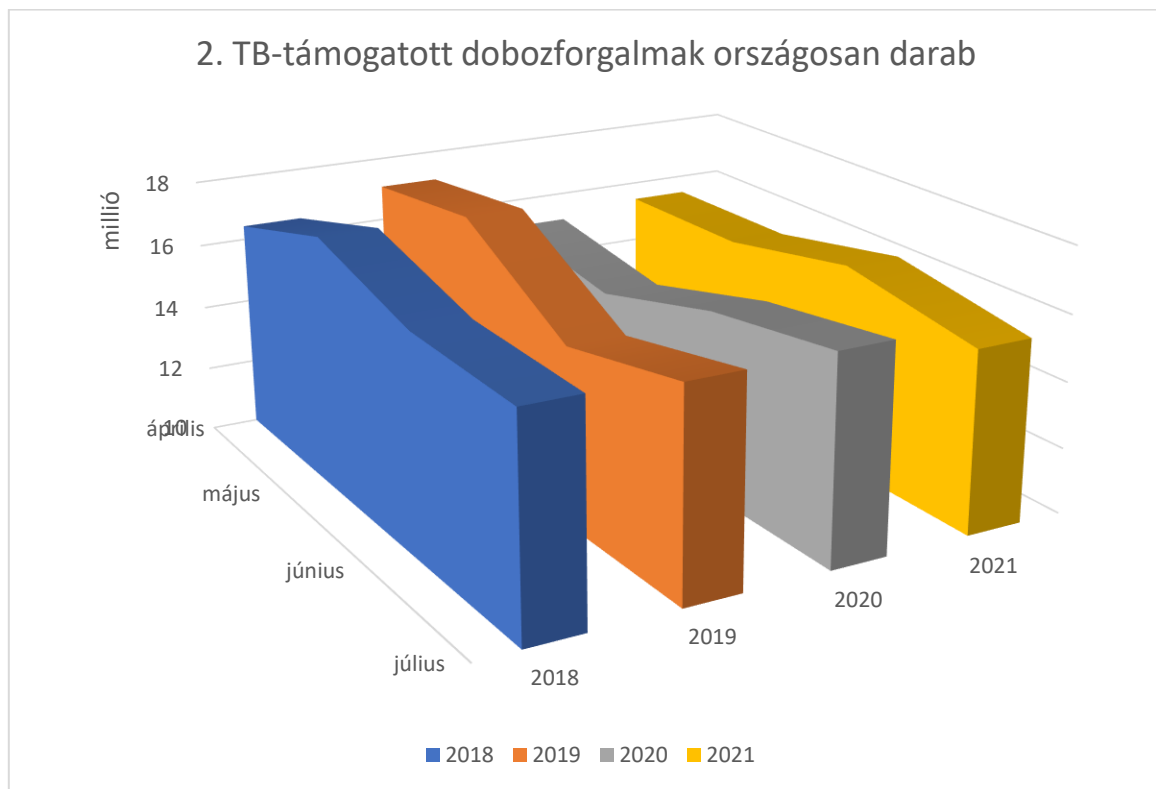
Forgalmak országosan fogyasztói áron április-május-június-július hónapokban				
Hónap	2018	2019	2020	2021
április	39 751 076 793 Ft	44 607 760 541 Ft	42 746 216 496 Ft	45 083 632 440 Ft
május	43 340 476 504 Ft	45 933 147 018 Ft	40 646 858 053 Ft	45 170 151 072 Ft
június	41 156 714 941 Ft	41 411 500 496 Ft	44 060 328 686 Ft	48 039 041 054 Ft
július	41 794 230 824 Ft	44 545 591 801 Ft	45 843 940 907 Ft	46 325 325 336 Ft

¹ Minden, itt szereplő számítási eredmény tájékoztató jellegű és a megjegyzések magánvéleményt alkotnak.

² Adatok forrása: lehetőség van havi és éves támogatási adatok letöltésére a NEAK oldaláról. Az alkalmazott számolási módszertan az írás végén olvasható.

Dobozforgalmak országosan április-május-június-július hónapokban				
Hónap	2018	2019	2020	2021
április	16 422 996	17 078 397	15 101 699	15 430 080
május	17 620 029	17 559 551	14 462 820	15 450 563
június	16 605 658	15 372 079	15 630 937	16 282 148
július	16 486 091	16 277 334	16 289 660	15 539 573

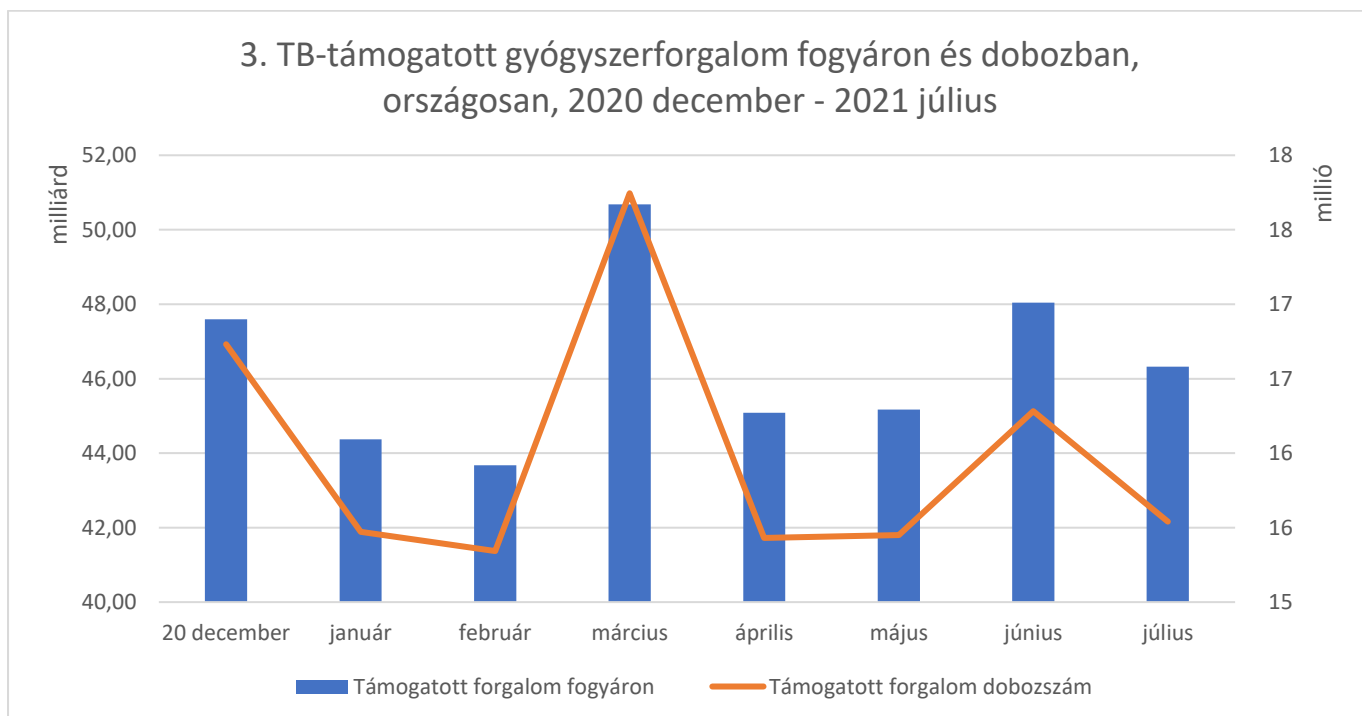
Az elmúlt negyedév (április-május-június) forgalmait az utolsó két **békeév** hasonló időszakához hasonlítva látható, hogy a **Covid-évek** alatt (2020-21) teljesen eltérő módon alakultak a forgalmak.

A már ismert okok miatt ingadozó a fogyár-bevétel és az eladott dobozszám is, hónapról-hónapra. Azt is mondhatjuk, hogy az a biztos, hogy semmi sem úgy történik, mint eddig.

Ha megnézzük a 2021-es év havi támogatott forgalmait, számszerűsíthetjük is a változást:

2021	Támogatott forgalom fogyáron milliárd Ft	Változás előző havihoz képest, milliárd Ft	Változás előző havihoz képest %	Támogatott forgalom dobozszám	Változás előző havihoz képest %
20 december	47,6			16,7	
január	44,4	- 3,2	-6,77	15,4	-7,53
február	43,6	- 0,7	-1,58	15,3	-0,84
március	50,7	7	16,04	17,7	15,66
április	45,1	- 5,6	-11,05	15,4	-13,05
május	45,2	0,08	0,19	15,4	0,13
június	48,0	2,87	6,35	16,3	5,38
július	46,3	- 1,7	-3,57	15,5	-4,56

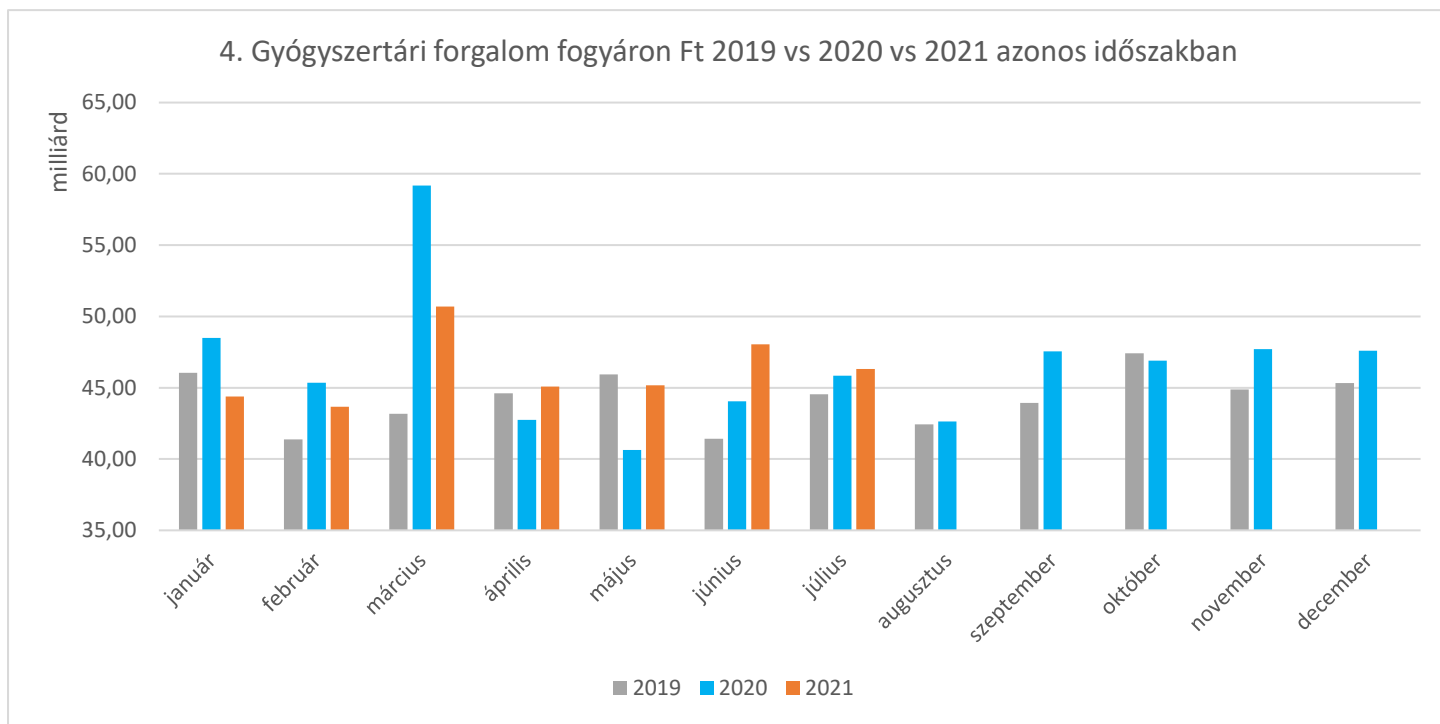
Hullámvasút, ez jut az ember eszébe, ha a számokat elemzi. Év eleji visszaesés, majd márciusi megugrás (pánik-vásárlás, felhalmozás), majd a korlátozásokkal eljött az erős visszaesés is, ami a feloldásokkal óvatos emelkedésbe vált (június), amit visszaesés követ (július). Megfigyelhető az is, hogy **a dobozszámok nagyobbak esnek**, mint a fogyáras forgalmak – lehetnek bizonyos belső arányok, amelyek „tompítják” a csökkenést.

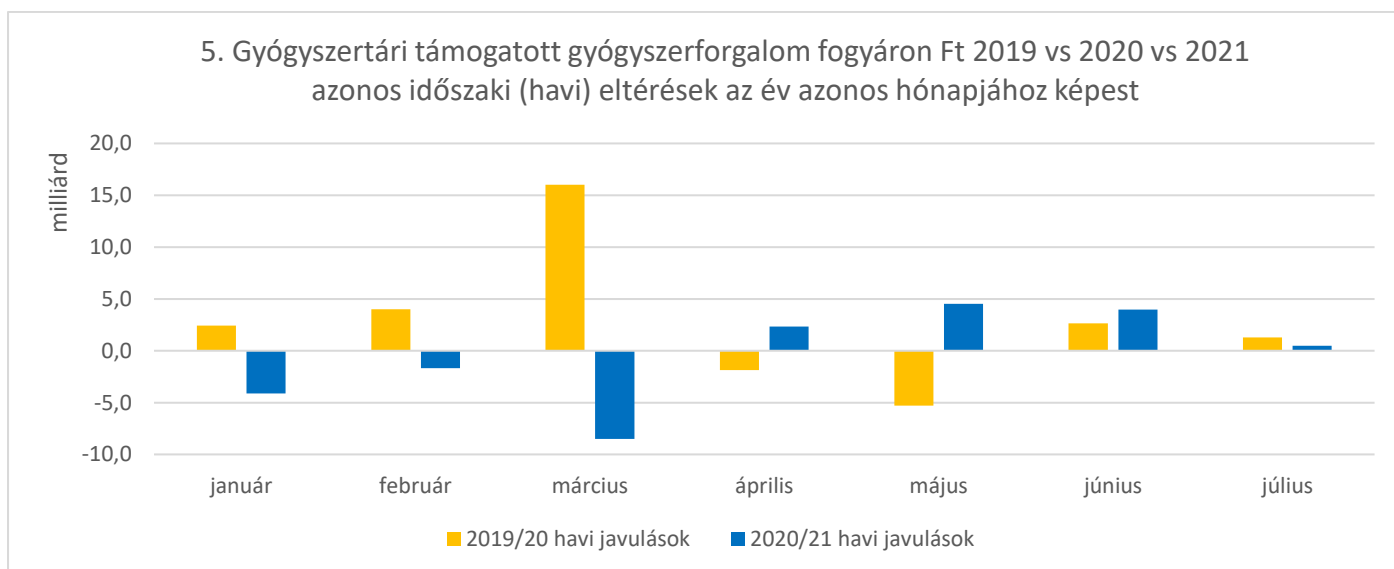
Bár tény, hogy valójában (álmaink világában) havi átlag 46 milliárd körül kellene variálnia a havi támogatott fogyáras forgalomnak, ha megnézzük a fogyáras forgalmak és a dobozfogyások változásainak 2021 évi 1-7 havi szaldóját, mindkettő negatív:

- a fogyár forgalmak 1,27 milliárd mínuszt,
- a dobozfogyások 1,2 millió darab mínuszt hoztak össze.

Ha összesítjük a havi forgalmakat 2019 vs 2020 vs 2021 tekintetében, megmutatkozik a két COVID-év korlátozásainak és pánik-vásárlásainak hatása.

2020 év első negyedéve nagyon jó volt, a márciust már a Covid-intézkedések jellemezték. A hatás 2020 április-májusban mutatkozott meg. A nyári lazításokkal a forgalom javulni látszott, majd kis megtorpanás után 558 milliárdra jött ki az év, 2019-hez képest 5%-os javulást mutatva. A 2021-es év folytatta a hullámvasutat, még az előző évre is rájátszva (összehasonlítások (különbségek) az előző év azonos hónapjának forgalmával):

Azért sem jó ez a hullámvasút, mert a bizonytalanság növelése mellett eltereli a figyelmet arról, hogy **az éves forgalom alakulása viszont összességében még sokesélyes ...**

Ha megnézzük a 2017 – 2020 időszakokat, akkor évente 5-6 százalékkal javult az országos forgalom. Mi várható idén? **Négy lehetséges scenario például:**

- a) ha 2021 első hét havi halmozott forgalmának **12/7-ét vesszük**, akkor 554 milliárdra,
- b) ha Excel lineáris előrejelzést használunk a 2021 éves forgalomra (2017-2020 adatai alapján) akkor 585 milliárdra,
- c) ha azt vesszük figyelembe, hogy 2020 utolsó négy hónapja 2019 azonos időszakához képest még 8 milliárdos pluszt hozott és ez a trend megmarad 2021 utolsó négy hónapjára is, akkor 564 milliárdra,
- d) ha a 2017-2020 adatai alapján 5 %-os bővülést rakunk a 2020-as év összegére, akkor 2021 év végén 587 milliárdos lehet kassza összege.

Év	Éves tény	időszaki tény 01-07 hó	időszaki "what-if" 08-12 hó
2017	476 096 108 096 Ft		
2018	500 818 443 480 Ft		
2019	531 269 052 071 Ft		
2020	558 702 024 175 Ft		
2021 scenario a)	554 320 352 886 Ft	323 353 539 184 Ft	
2021 scenario b)	585 487 283 845 Ft		
2021 scenario c)	564 158 637 007 Ft	323 353 539 184 Ft	240 805 097 823 Ft
2021 scenario d)	586 637 125 384 Ft		

Ha **hatástani csoportok szerint** elemezzük a forgalmakat, látható, hogy az átlag havi doboz-forgalmak szinte minden szegmensben visszaestek, különösen a „J” és az „R” csoportban.

ATC1	2020	2021	2019/2020	2020/2021
	vényre eladott havi doboz db			
A: Tápcsatorna és anyagcsere	3 051 284	2 924 596	112%	96%
B: Vér és vértképzőszerek	1 129 552	1 081 694	100%	96%
C: Kardiovaszkuláris rendszer	6 078 880	5 752 187	104%	95%
D: Bőrgyógyászati készítmények	272 459	263 976	91%	97%
G: Urogenitális rendszer és nemi h.	235 650	228 547	98%	97%
H: Szisztémás hormonkészítmények	209 635	202 346	100%	97%
J: Szisztémás fertőzés elleni szerek	481 020	415 099	77%	86%
L: Daganatellenes szerek	91 984	86 351	101%	94%
M: Váz- és izomrendszer	910 779	850 094	98%	93%
N: Idegrendszer	1 665 266	1 558 277	98%	94%
P: Parazitaellenes készítmények	16 120	16 220	95%	101%
R: Légzőrendszer	674 484	595 881	96%	88%
S: Érzékszerek	187 615	167 560	91%	89%
V: Egyéb	400 520	392 680	104%	98%
Z: be nem sorolt, magi, stb.	1 433 066	1 359 092	80%	95%

Látszik, hogy az elmaradt nátha-szezon mekkora forgalom-csökkenést okozott az ATC „J” szegmensben. Ezért ezen a területen jelentős tartalékok vannak.

Árrés-kérdések

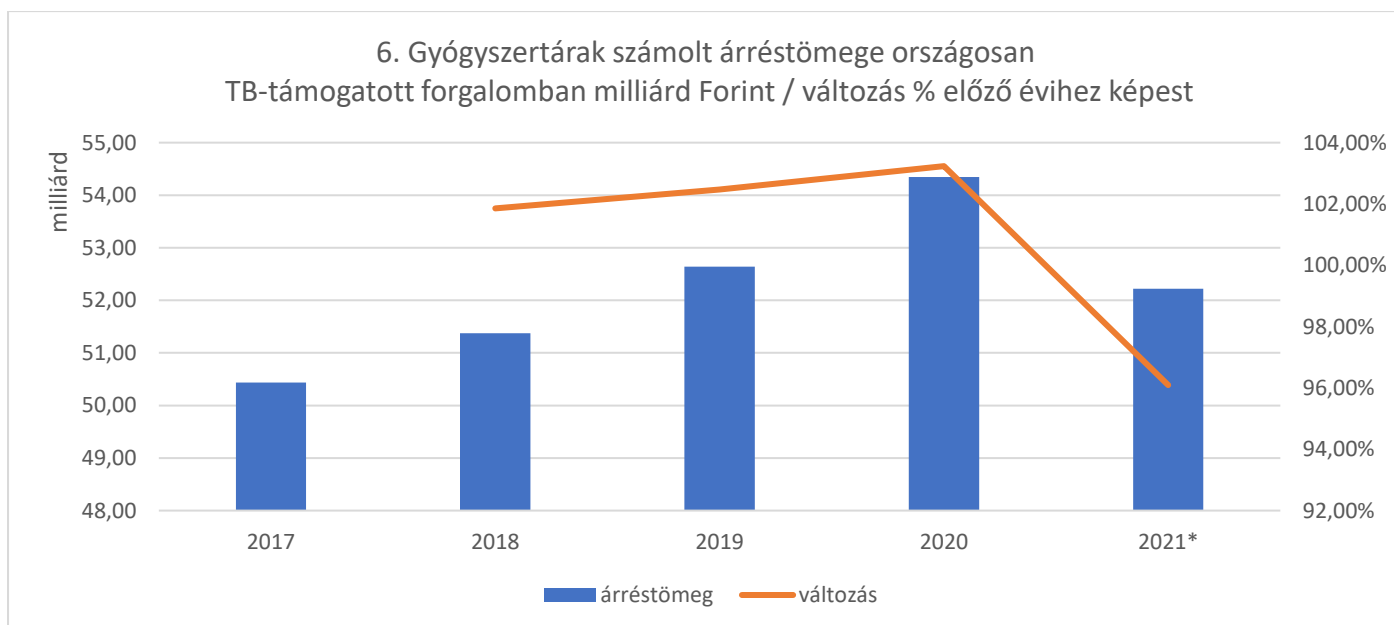
A NEAK honlapjáról letöltött TB-támogatott vényes gyógyszerforgalmi adatokból (a végén leírt módszertan szerint) **származtatott** árrés adatokat nyertem ki. Ezek visszszámolt adatok, nem valós, mért, patikánként kiszámolt és összegyűjtött kontrolling-adatok. Ezért a valóságtól eltérhetnek némileg, de a valós trendeket szerintem hűen tükrözik. Ráadásul nem is a teljes patikai árrést mutatják, mert a gyógyszertárnak OTC- és egyéb termék eladásból is van bevétele (ajánlanék ehhez egy remek szakképzési anyagot³). Ez bemutatja, hogy a gyógyszertárak teljes éves árrés-tömege és a *Közfinanszírozott árrés-jellegű bevételek* (TB-támogatott vényes eladásból származó árrés-tömeg) hogyan viszonyul egymáshoz.

A patikai árrések számításaim alapján éves szinten így alakulnak:

Éves árrések TB-támogatott vényes értékesítésből

Év	árréstömeg	változás
2017	50 436 682 710 Ft	
2018	51 371 184 499 Ft	102%
2019	52 642 369 845 Ft	102%
2020	54 344 761 280 Ft	103%
2021*	52 221 856 631 Ft	96%

A 2021-es adat a január-júliusi adatok felszorzásából adódott, csak prognózis!

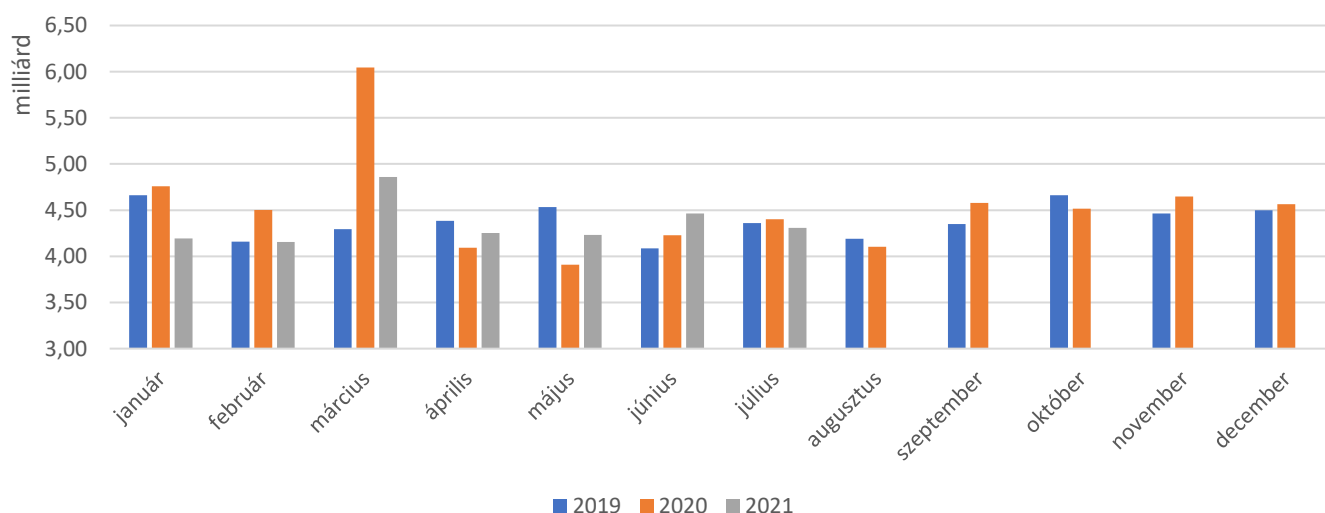

Ez a **2021** évi TB-támogatott fogyasztás forgalomra vonatkozó „**scenario a**”-nak felel meg (ez a pesszimistább előrejelzés). A havi árrés-adatok az elmúlt két és fél évből így alakultak:

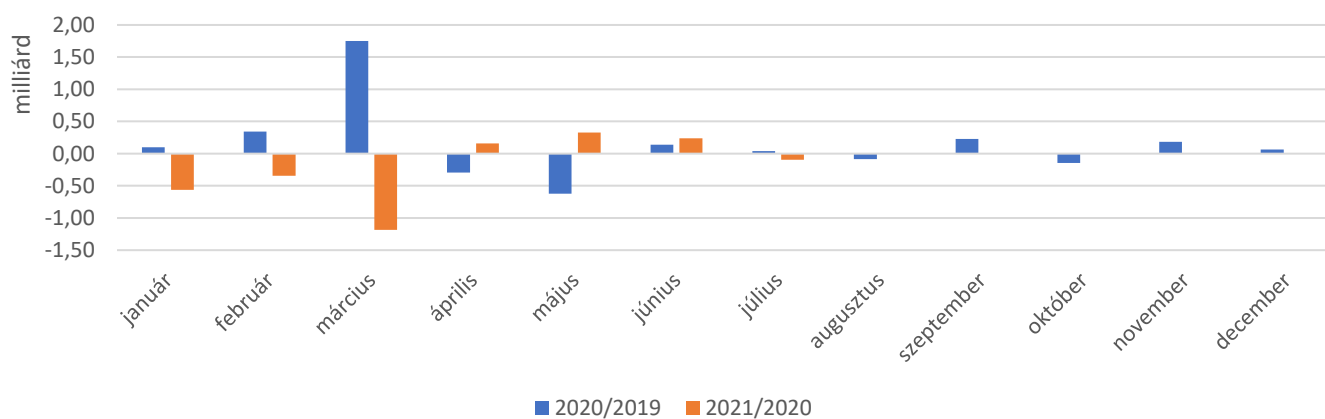
³ Hankó Zoltán: Gyógyszertárak gazdálkodásának alapjai II.: Gyógyszertári vállalkozás bevételi és kiadási szerkezet (forrás semmelweis.hu)

hónap	2019	2020	2021
január	4 662 003 822 Ft	4 758 594 427 Ft	4 193 870 134 Ft
február	4 158 769 147 Ft	4 501 125 869 Ft	4 155 372 142 Ft
március	4 295 125 591 Ft	6 043 630 971 Ft	4 858 543 780 Ft
április	4 383 480 737 Ft	4 091 884 658 Ft	4 251 232 656 Ft
május	4 532 074 617 Ft	3 907 710 597 Ft	4 233 228 250 Ft
június	4 086 631 236 Ft	4 226 964 621 Ft	4 463 590 145 Ft
július	4 361 386 698 Ft	4 402 133 211 Ft	4 306 912 595 Ft
augusztus	4 189 009 186 Ft	4 103 350 145 Ft	
szeptember	4 348 758 537 Ft	4 578 424 432 Ft	
október	4 661 408 736 Ft	4 516 838 277 Ft	
november	4 463 741 041 Ft	4 648 370 868 Ft	
december	4 499 980 495 Ft	4 565 733 202 Ft	
összesen	52 642 369 845 Ft	54 344 761 280 Ft	30 462 749 702 Ft

7. Havi árréstömegek 2019-2021 milliárd forint

8. Havi árrések eltérése az előző év azonos időszakához képest

Néhány gondolat:

- 2020 év első negyedéve jól alakult, majd bekövetkezett az erős visszaesés
- 2020 év közepétől alig látható eltérés a 2019-es évhez képest
- 2021 év eleje visszaeséssel indult, amit egy enyhe felívelés követett
- azonban 2021 júliusára a havi árréstömeg kb.100 milliót esett vissza

Azt is látni kell, hogy ezek országos átlagok, patika és patika között jelentős eltérések lehetnek.

Módszertan: Excel számítások és kimutatások (pivot):

- az ATC-kódokat ATC1 szintre redukáltam (a felösszegzés kedvéért);
- megjegyzés: ahol „-„ vagy „ismtlen” adat szerepelt az ATC-kód mezőben, ott „Z” kódot vettem figyelembe (jellemzően magi-alapanyagok és pl. oxigén, stb.);
- az adatokból használtam:
 - a DARAB (mint az adott gyógyszerre elszámolt dobozszám darab) adatmezőt;
 - a FOGYAR (mint az adott gyógyszerre elszámolt bruttó fogyasztói ár forint) mezőt
- táblázatokban és ábrákon a megyék neveit „egyszerűsítettem”, elnézést is kérek mindenkitől, aki erre érzékeny;
- származtatott mezőket az árrésszámításnál használtam:
 - a fajlagos fogyasztói ár mező: az adott tételsoron egy darabra eső fogyasztói ár (FOGYAR/DARAB) ahol a darab nem nulla;
 - az árrés-számításhoz a szemmel jól olvasható táblázatot szét-szeleteltem, külön sorba rakva a százalékos és a forintális árrés-sorokat:

Nagykereskedelmi ár	Árrés	Fogyasztói ár
0-500	27%	0-636
501-590	136 Ft	637-726
591-1500	23%	727-1845
1501-1737	345 Ft	1846-2082
1738-3500	20%	2086-4200
3501-3911	700 Ft	4201-4611
3912-5500	18%	4616-6490
5501-	990 Ft	6491-

1. ábra forrás hgysz.hu

- az adott gyógyszer-tételen jelentkező árrést visszafejtéssel kaphatjuk meg, azaz az egységnyi fogyarat besoroljuk valamelyik árrés sorba a fenti táblázat szerint – ezek után a „felfelé” mutató árrés-százalékot „lefelé” mutatóra kell invertálni és kész a viszonyszám; a forintális érték-sor az pedig maga az árrés: egy-egy gyógyszer egy bizonyos árrés-sorba eshet bele, tévedni nem lehet;
- az Excel-ben egy segédtablát használtam és a tényadatokhoz FKERES függvénnyel csatoltam, „igaz” záradékkal;
- a szét-szeletelt minitábla így néz ki:

0	0,212	0
636	0,212	0
637	0	136
726	0	136
727	0,186	0
1845	0,186	0
1846	0	345
2082	0	345
2086	0,166	0
4200	0,166	0
4201	0	700
4611	0	700
4616	0,152	0
6490	0,152	0
6491	0	990

- az árréseket a tényadatokban két segéd-mezővel számoltam ki (tulajdonképpen kikeresttem az Excellel)
- az adott tételsor árrés-tömegét a darabszámmal felszorzás eredményezte
- az összegzéseket pivottal végeztem el, az ATC1=Z összegeket kihagytam (azaz magi, stb. nincsenek benne)
- az Excel „előrejelzés” függvényét az éves fogyár-, darabszám-forgalmi adatok illetve az árrés-adatok számításánál használtam
- durva prognózist is készítettem:
 - 6 havi adatokból kétszeres szorzással készítettem éves prognózist
 - 7 havi adatokból 12/7-edet képezve kaptam meg az éves prognózist

2021. augusztus 29.

Dr. Gábor Tamás